

SAKSBEHANDLER Even Gaukstad,
Kristi Vindedal

VÅR REF.
13/03111-57

DERES REF.

ARK. Forvaltningsarkivet
351.8

INNVALGSTELEFON

+47 98202846

DERES DATO

VÅR DATO

06.11.2015

TELEFAKS

+47 22 94 04 04

postmottak@ra.no

www.riksantikvaren.no

Se mottakerliste

Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Østfold - ni landskap er valgt ut.

Vi viser til vårt brev av 23.5.2014 med høringsutkast om *Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Østfold*. Riksantikvaren har nå klar oversikten over disse landskapene i Østfold, jf. lenke til rapport.

Følgende områder inngår i Riksantikvarens register over Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Østfold:

Haldenvassdraget, Halden, Aremark og Marker kommuner

Glomma gjennom Indre Østfold, Eidsberg, Askim, Skiptvedt og Spydeberg kommuner

Søndre Jeløy, Moss kommune

Værne kloster-området, Rygge kommune

Sarpsfossen, Borregaard og Hafslund, Sarpsborg kommune

Oldtidsveien - Skjebergsetta, Fredrikstad og Sarpsborg kommuner

Fredrikstad festning, Gamlebyen og Byens marker, Fredrikstad kommune

Iddefjordsfjella, Halden kommune

Østre øyer, Hvaler, Hvaler kommune

Riksantikvaren sendte utkast til *Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Østfold* på høring i mai 2014. Ti av tolv berørte kommuner har avgitt høringsuttalelse, og i tillegg to andre kommuner. Regionale myndigheter og noen frivillige organisasjoner har også uttalt seg. I juni 2015 sendte Riksantikvaren på høring et forslag om å innlemme Iddefjordsfjella i Halden kommune i oversikten. Fylkesmannen i Østfold, Norges vassdrags- og energidirektorat og Statens vegvesen har svart på denne høringen. Alle høringsuttalelsene og Riksantikvarens merknader til disse er oppsummert i vedlegg 2.

Den europeiske landskapskonvensjonen, som Norge har sluttet seg til, legger vekt på at landskapet er en felles ressurs som må sikres gjennom målrettet planlegging, forvaltning og vern. Til dette trengs det bl.a. oversikt over landskapsverdiene. Konvensjonen oppfordrer derfor til å kartlegge og prioritere landskap. Kulturminneforvaltningen har et særlig ansvar for å holde oversikt over kulturhistorisk verdifulle landskap.

På oppdrag fra Klima- og miljødepartementet startet Riksantikvaren derfor høsten 2013 et forprosjekt for å etablere et register for kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse.

Fylkeskommunene i Østfold og Hordaland og Riksantikvaren har samarbeidet om forprosjektet. Riksantikvaren står ansvarlig for resultatet. Formålet med arbeidet har vært å

- velge ut kulturhistoriske landskap som er av nasjonal interesse,
- etablere et register over disse og
- skaffe erfaringer til videreføringen av arbeidet i resten av landet.

Østfold er det første fylket der registeret over kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse er ferdigstilt.

Registeret skal være et kunnskapsgrunnlag og et forvaltningsverktøy for kommunene og andre myndigheter som påvirker og styrer utviklingen av landskap. Riksantikvaren vil med registeret klargjøre hvilke landskap det knytter seg nasjonale kulturhistoriske interesser til, hva disse består i og hvordan de bør ivaretas. Slik ønsker vi å være tidlige og tydelige når vi kommuniserer de nasjonale interessene og dermed bidra til økt forutsigbarhet i arealplanleggingen og forvaltningen av landskapene.

Det er et mål at kommunene skal forvalte de kulturhistoriske landskapene gjennom bruk av egne virkemidler, der planlegging etter plan- og bygningsloven er viktigst. Landskap er dynamiske og vil alltid være i endring, men vi oppfordrer kommunene til å synliggjøre og ivareta landskapsverdiene i sine arealplaner og å ha bevissthet om verdiene når områder skal utvikles. Et hovedtiltak er at landskapene bør avsettes som hensynssone c) i kommuneplanens arealdel med retningslinjer og generelle bestemmelser. Videre ønsker vi at hensyn til disse landskapsverdiene legges til grunn når det planlegges store tiltak f.eks. innen samferdsel, kraftutbygging og kraftoverføringer.

Rapporten med beskrivelse, vurderinger og kart over områdene finnes på www.ra.no/landskap. Områdene vil bli lagt inn i Riksantikvarens kulturminnedatabase Askeladden. Dette planlegges gjort før årsskiftet.

Kulturminneforvaltningen i Østfold fylkeskommune vil være det nærmeste kontaktpunktet for kommunene og andre myndigheter når de kulturhistoriske landskapene skal ivaretas i planlegging og forvaltning. Fylkeskommunen kan gi råd og veiledning og vil legge registret til grunn i sine innspill og i dialogen med kommunene og andre myndigheter i planprosesser som berører disse landskapene.

Riksantikvaren håper registeret vil bli et godt verktøy i forvaltningen av kulturhistoriske landskap i kommunene.

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Vennlig hilsen

Marit Huuse (e.f.)
Avdelingsdirektør

Jostein Løvdal
Seksjonssjef

Vedlegg:

1. Rapport: Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Østfold – oktober 2015
<http://hdl.handle.net/11250/2358761>
2. Høringsnotat. Kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse i Østfold – oppsummering av høringsuttalelsene og Riksantikvarens merknader

Kopi til: Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Postboks 8112 Dep, 0032 OSLO/
Østfold fylkeskommune - Kulturminneseksjonen, Postboks 220, 1702 Sarpsborg /
Miljødirektoratet - Trondheim, Postboks 5672 Sluppen, 7485 TRONDHEIM/ Klima- og
miljødepartementet - Kulturminneavdelingen, P.B. 8013 Dep, 0030 OSLO

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Aremark kommune		Rådhuset	1798 AREMARK
Askim kommune		Postboks 2003	1802 ASKIM
Eidsberg kommune		Ordfører Voldensvei 1	1850 MYSEN
Fredrikstad kommune		Postboks 1405	1602 FREDRIKSTAD
Fylkesmannen i Østfold		Postboks 325	1502 Moss
Halden kommune		Postboks 150	1751 HALDEN
Hobøl kommune		Elvestadveien 1000	1827 HOBØL
Hvaler kommune		Storveien 32	1680 SKJÆRHALLEN
Marker kommune		Postboks 114	1871 ØRJE
Moss kommune		Postboks 175	1501 MOSS
Norges vassdrags- og energidirektorat		Postboks 5091 Majorstua	0301 Oslo
Rakkestad kommune		Postboks 264	1891 RAKKESTAD
Rygge kommune		Larkollveien 9	1570 DILLING
Rømskog kommune			1950 RØMSKOG
Råde kommune		Skråtorpveien 2 A	1640 RÅDE
Sarpsborg kommune		Postboks 237	1702 SARPSBORG
Skiptvet kommune		Postboks 115	1806 SKIPTVET
Spydeberg kommune		Stasjonsgata 35	1820 SPYDEBERG
Statens Vegvesen - Region øst		Postboks 1010 Skurva	2605 LILLEHAMMER
Trøgstad kommune		Postboks 34	1861 TRØGSTAD
Våler kommune		Kjosveien 1	1592 VÅLER I ØSTFOLD
Østfold fylkeskommune		Postboks 220	1702 SARPSBORG